

**ЗАПУСТИТЬ СЕРВИС
«ЦИФРОВОГО
ПАСПОРТА» В
СМАРТФОНЕ МОГУТ
УЖЕ В ИЮЛЕ**

5-бет.

**ALIBABA
БИРИНЧИ
ЧОРАКНИ
ЗАРАР БИЛАН
ТУГАТДИ**

6-бет.

**LOCKDOWN
ПАРОЛИНГИЗ
ХАВФИЗЛИГИНИ
ТАЪМИНЛАЙДИ**

8-бет.

ict.xabar.uz

Gazeta 1992-yil martdan chiqa boshlagan

Xabar

22 (1548)-son
3-iyun
2022

@xabaruzofficial
facebook.com/xabar.uz/
@xabaruzofficial

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEHNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSİYALARINI RIVOJLANTIRISH VAZIRLIGI NASHRI

www.xabar.uz

**АЛОҚАЧИЛАРНИНГ
ХАЛҚАРО ЗЪТИРОФИ**

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ва тизимдаги бир қатор корхона ва ташкилотлар ходимлари Алоқа соҳасидаги ҳудудий ҳамдустлик ташкилотининг Вазирлар Кенгаши томонидан юқори даражали унвонлар билан тақдирланди.

Шу муносабат билан Амитиуниверситетига тантанали маросим ташкил этилди. Унда АКТ вазири Шерзод Шерматов ҳам иштирок этди. Йиллар давомида ўз меҳнати билан халқаро майдонда Ўзбекистон ва МДҲ давлатларининг манбаатларини химоя қилиб келаётган вазирлик ва тизимдаги бир қатор корхона ва ташкилотлар вакилларига ушбу юқори даражали унвонлар топширилди.

**ФОЙДАЛАНУВЧИЛАРИ ЭНГ
КҮП ИЖТИМОЙ ТАРМОҚЛАР**

1. Facebook – 2,91 млрд.
2. YouTube – 2,56 млрд.
3. WhatsApp – 2,00 млрд.
4. Instagram – 1,47 млрд.
5. WeChat – 1,26 млрд.
6. TikTok – 1,00 млрд.

Tumaris.Tech лойиҳаси халқаро саммит фолиби бўлди

Швейцариянинг Женева шаҳрида 30 майдан 3 июнга қадар Ахборот жамияти бўйича бутунжоҳон саммити – World Summit on the Information Society Forum 2022 якунний ҳафтаси бўлиб ўтди.

Кувонарлиси, унда Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг Tumaris.Tech лойиҳаси Capacity building (“Салоҳиятни ошириш”) номинациясида голиб чиқиб, бош соврини кўлга киритди. Ушбу соврини Халқаро электролоқча иттифоқи бош котиби Хоулин Чкао томонидан топширилди.

Кайд этиш керакки, Tumaris.Tech – IT-Park Uzbekistan томонидан АКШ Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID) билан ҳамкорликда амалга оширилаётган энг йирик лойиҳалардан бири. У 2020 йил июл ойидан ишга туширилган.

Tumaris.Tech дастури аёлларнинг тадбиркорлик ташабbusарини ҳар томонлама кўллаб-куvvatлайди. Лойиҳа бир неча таркибий қисмлардан иборат. У аёлларнинг АКТ экотизимига жалб этили-

шини оширишга қаратилган бўлиб, BPO (Business Process Outsourcing)ни ривожлантиришдан тортиб, фрилансер сифатида ишлашни ҳоҳловчи аёлларга таълим бериш, стартапларни ривожлантириш ва инвестициялар бўйича тренингларгача бўлган йўналишларни ўз ичига олади.

Иккى йил ичida лойиҳа зота стартап кўринишида ўз самарасини берди ва 20дан ортиқ қизлар IT соҳасидаги таълим олиши имкониятига эга бўлди. Ҳозирда лойиҳа Марказий Осиё бўйлаб кенгаймоқда, эндиликда Қозогистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Тожикистон вакиллари ҳам Tumaris.Tech дастурларида иштирок этилар мумкин.

Маълумот учун: 2012 йилдан бошлаб БМТ агентликлари ва халқаро ташкилотлар – БМТ YIK, UNESCO, UNICEF, ЖССТ иштиrokerida WSIS доирасида

ҳар йили мамлакатлар, шахарлар ва минтақалар ўргасида ижтимоий аҳамиятга эта IT хизматларини яратишда эришилган ютуқларига багишланган WSIS Prizes танлови ўтказиб келинмоқда. WSIS Prizes мукофотига бутун дунё бўйлаб ижтимоий ва иқтисодий ривожланишини жадаллаштириш мақсадида АКТ салоҳиятини ишга солувчи кўзга кўринган лойиҳалар 18ta номинация бўйича лойиқ кўрилади.

World Summit on the Information Society Forum 2022 15 марта куни виртуал форматда ўз ишини бошлаган эди, якунний ҳафтагалиги Женевада бўлиб ўтди. “АКТ: фаровонлик, инклюзивлик ва барқарорлик учун. Барқарор ривожланиш мақсадлари йўлида WSIS доирасидаги ҳамкорлик”ни шиор қилган бу йилги WSIS 2022 форумида дунёнинг 7одан ортиқ давлати иштирок этди.

Жумадан
жумагача

Президент Шавкат Мирзиёев раислигига 26 май куни худудларда маҳсус иқтисодий вакиғаси саноат зоналари ташкил қилиш, уларни зарур инфратузилма билан таъминлаш чора-тадбирлари бўйича видеоселектор йигилиши ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 27 май куни Олий Евросиё иқтисодий кенгашининг йигилишида ташкил охуздидаги кузатувчи давлат раҳбарни сифатида иштирок этди. Президентимиз ўзбекистон ва ЕОИИ мамлакатлари ўртасидаги саводда техник тўсиқларни бартараф этишин давом этириш ва сертификатлаштириши ўзаро тан олишига чакири. Бу товарларнинг бозорларимизга кириб боришини анча соддлаштиришга хизмат килади.

28 май куни Тошкент шаҳрида Сенатнинг мажлислар залида ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг йигирма олтинчи ялии мажлисли бўлиб ўтди. Ялпи мажлиса сенаторлар томонидан шта масала, шу жумладан, 5ta конун муҳокама этилди.

Жорий йилнинг 30 май куни Душанбе шаҳрида Савдо-иктисодий ҳамкорлик бўйича ўзбекистон – Тоҷикистон Ҳукumatларо комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Абдулла Арипов Тоҷикистон Республикаси Бош вазири Қоҳир Расулзода бошчилидаги ўтган мажлисда давлатларимиз раҳбарларининг оқиони ва узоқни кўзлаб юритаётган сиёсати туфайли мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик бугунги кунда бутунлай янги босқичга кўтарилини, Олий даражадаги ўзаро ташрифлар кўп қирорали ҳамкорликнинг янги йўналишларини очаётгани алоҳида таъқидланди.

Президент Шавкат Мирзиёев раислигига 31 май куни аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш чора-тадбирлари бўйича видеоселектор йигилиши ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Тоҷикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмон 2 июн куни расмий ташриф билан мамлакатимизга келди. Тошкент халқаро аэропортида уни Президент Шавкат Мирзиёев кутиб олди. Етакчилар ўртасида қисқа сұхбат бўлиб ўтди. Тоҷикистон Президентининг мамлакатимизга ташрифи давом этмоқда.

Ўзбекистон-Қувайт: АКТ БЎЙИЧА ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙТИРИЛАДИ

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазири Шерзод Шерматов Қувайт давлатининг ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Аҳмад Ҳолид ал-Жайрон билан учрашув ўтказди.

Унда икки томонлама ҳамкорлик, ўзбекистон ва Қувайт давлатлари ўтасида ўзаро ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш, шунингдек, электрон ҳукумат, рақамли иқтисодиёт,

IT-таълим соҳаларида ҳамкорликни ўйла юйиш бўйича истиқболи йўналишлар кўриб чиқилди.

Қувайт давлати катор йўналишларда сезиларли ютуқларга эришатгани, шу билан бирга, ахборот-коммуникация технологиялари ва электрон ҳукумат соҳаларида эришган натижалари, ортигир таҳжирлари аҳамиятилганлиги таъкидланди.

Шунингдек, Қувайт давлати элчиси Ўзбекистонда электрон ҳукумат ва рақамли иқтисодиёт

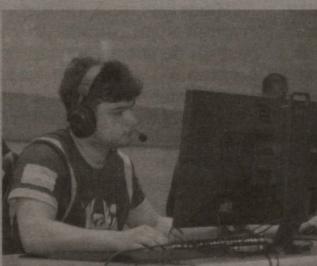
соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотларга ижобий баҳо бериб, АКТ соҳасида мамлакатда амалга оширилаётган ишлар диккатга са-зоворлигини маълум қилди.

Учрашув давомида томонлар ахборот технологиялари соҳасида ўзбекистон ва Қувайт ўтасида ҳамкорликни янада ривожлантириш бўйича улкан салоҳият мавжудлигини ҳамда бу борада барча саъӣ-ҳаракатларни сафарбар этишига тайёр эканликларни билдирилар.

Киберспорт

СОВРИН ЖАМҒАРМАСИ 200 МИЛЛИОН СҮМЛИК ТУРНИР ЎТКАЗИЛДИ

Тошкент шаҳри ИНҲА университети 30 май – 2 июн кунлари ШХТ саммити доирасида аъзо давлатлар ўтасида киберспорт бўйича ўтказилган SCO STUDENTS CUP плей офф босқичи ва финалига мезонлик қилди.

Тадбир IT-Парк томонидан Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирилиги, ўзбекистон киберспорт ассоциацияси кўмакида ва ИНҲА университети билан ҳамкорликда ташкил ўтказилди.

SCO Students cup халқаро турнирининг очилиш маросимида АКТ вазири

Шерзод Шерматов нутқ сўзлади. У сўнгги йилларда юртимизда ахборот технологиялари соҳасини ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётгани, шулар каторида Киберспорт ривожи учун ҳам етарлича шароитлар яратиб берилаётганини таъкидлаб, ушбу халқаро турнирида иштирок этаётган жамоаларга муваффакиятлар тилади.

CS: GO va DOTA 2 бўйича турнирларда ўзбекистон, Қозогистон, Тоҷикистон, Қирғизистон ва Россия каби мамлакатлардан жами 50ta жамоа иштирок этди. Умуман олганда, турнир мингдан ортиқ киберспортчиларни қамраб олди.

Турнирнинг умумий соврин жамғармаси 200 миллион сўмни ташкил қилди. Улардан ҳар бир интизом бўйича ғолибларга 50 миллион сўмдан, 2-ўринни эгаллаган жамоаларга 30 миллион сўмдан, якун жадвалнинг 3 ва 4-қаторларида жойлашган жамоаларга 10 миллион сўмдан берилди.

CS: GO va DOTA 2 галиб жамоаларини тақдирлаш маросими 2 июн куни бўлиб ўтди.

ФИЛИАЛДА “ЁШЛАР ОЙЛИГИ” ТАРАДДУДЛАРИ

МУҲАММАД АЛ-ХО-
РАЗМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХ-
НОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕР-
СИТИ САМАРҚАНД
ФИЛИАЛИДА “ЁШЛАР
ОЙЛИГИ” ЯҚИНЛАШ-
ГАНЛИГИ МУНОСАБАТИ
БИЛАН ИҚТИДОРЛИ ВА
ЗУККО ТАЛАБА ЁШЛАР
ЎРТАСИДА “ЗАКОВАТ”
ИНТЕЛЛЕКТУАЛ ЎЙИН-
ЛАРИ БҮЛИБ ЎТДИ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йилнинг 20 январдаги “Заковат” интеллектуал ўйинини аҳоли ўртасида оммавий-маърифий ҳаракатга айлантириш ва бошқа интеллектуал ўйинларни ривожлантиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори қабул қилинган эди. Ка-рорда олий таълим мусассалари талабалари ўртасида интеллектуал соғлом рақобатни юзага келтириш, уларнинг билимга бўлган интилишларини кўллаб-кувватлаш варагбатлантириш, республиканинг турил ҳудудларида таҳсил олаётган заковатли ёшлар учун фикр алмаши имкониятини яратиш, олий таълим мусассаларида ин-теллектуал тўғраклар фоалиятини ривожлантириш ҳамда ёшлар орасида китобхонликни тарғиб

килиш мақсадида “Интеллектуал ҳафталиқ” ташкил этиш кўрсатиб ўтилган.

Талабаларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш ҳамда уларнинг қизиқирикни ташабbuslariidan келиб чиқсан ҳолда компютер инжи-ниринги ҳамда телекоммуникация технологиялари ва касб таълими факултетлари ёшлари жамоалари ўртасида ташкил этилган ушбу турнир қизгин ва кўтаринки руҳда бўлиб ўтди. Ўнда ҳар иккала факултетнинг барча заковатка ишқибоз таълаби ёшлари фаол иштирок этди.

Тадбирни тайёрлаш, ташкил этиш ва уни кўнгилли ўтказиш жаҳарёнида ёшлар билан ишлаш бўйича декан ўринбосарлари Б. Маманазаров ҳамда У.Нармуровдик ўзларининг раҳбарлик маҳоратларини намойиш қилдилар.

Шунингдек, филиал Хотин-қизлар масалалари бўйича директор маслаҳатчisi Дилафуз Фаттаева ҳамда факултетлар кесимида хотин қизлар масалалари бўйича декан маслаҳатчilari томонидан филиал Ёшлар масалалари ва мазнавий-маърифий ишлар бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилган иштирокчиликда “Кувноқ стартлар” мусобақасига старт берилди.

“Соғлом турмуш тарафдоримиз” шиори остида ташкил этилган ушбу тадбир филиалнинг Ёшлар масалалари ва мазнавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари Фаррух Усмоновнинг тантанали очиб бериши билан бошланди.

Шундан сўнг филиал спорт залида беллашув бошланди. Мусобақалар уч босқичда ўтказилиб,

иштирокчилар баскетбол, волейбол ва стол тенниси каби спорт турлари бўйича жисмоний синовлардан ўтишди. Улар малақали ҳакамлар томонидан баҳоланиб борилди.

Беллашувларда филиал про-фессор-ўқитувчиларидан Зулфия Рўзиева, Умида Шарипова, Сайёра Искандарова, Лола Ашуррова, Гўзал Примовалар ўзларининг қасбий йўналишлари билан бир вақтда, маҳоратли спорт устаси эканликларини намойиш этди.

Тадбир сўнгидан филиал директори Зайнидин Қаршиев гоёлибликни кўлга киригтан жамоалар ва ходимларни диплом ва эсадлик совғалари билан тақдирлади.

**Абдуғафур ХОТАМОВ,
ТАТУ Самарқанд филиали
матбӯт котиби**

Ўқув машғулоти

ЭМММда Фуқаро муҳофазаси тадбирлари

“Электромагнит мослашув маркази” ДУКнинг марказий биносида “Табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазият ва диверсион-терористик ҳаракатлар оқибатларини бартараф этиш, ҳамда бошқарув органлари ва ҳамкорликдаги хизматлар билан ҳаракатини такомиллаштириш” мавзусида тегишли ваколатли органлар билан ҳамкорликда фуқаро муҳофазаси бўйича маҳсус-тактиқ ўқув машғулоти ўтказилди.

Мазкур ўқув машғулотининг асосий мақсадлари:

- хабар бериш тизимини такомиллаштириш, бошқарув органлари ва фуқаро муҳофазаси тузилмаларини юғишини тўғри ташкил этиш;

- бошқарув органлари, кучи ва воситалярни табиий, техноген хусусиятли фавқулодда вазиятларда ҳаракат қилиши;

- объектнинг фуқаро муҳофазаси тузilmalari вазifalarini mustakil ravishda bajarishi va bo'shqa tuzilmalari bўlinmalari bilan hamjixatlik darajasini oshirish;

- “Электромагнит мослашув маркази” ДУК ходимларининг функционал вазifalarini amaliy ўzlashtiriшга, taҳdid ёки favқulodda vaziyatlardarда ҳaракat қiliш va ularning ҳaракatlarini barta-raf etishi юқori saviyaga olib chiqish;

- Фуқаро муҳофazasasi bўlimlari shaxsий tarkipida юқori axlokiy va psixologik fazilatlarni rivojlan-тиришдан iborat.

Ўқув машғулоти аввалида иштирокчилар тўқнаш келиши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисалар, авариялар, шикастланишлар ва ҳоказаларнинг олдини олиш учун хавфсизлик техники кўрсатмалariга қатъий риоя қилиниши бўйича йўрикнома билан таниширилди.

Иштирокчилар “ЭМММ” ДУК бино ва худудларидан ходимларни, хавфсiz жойга эвакуация қилишга киришдилар. Эвакуация қилинаётгандарни марказий бино худудидан ташқарса олиб қилишиб, хавфсiz жойда улар кўздан кечирилди, уларнинг сони ва ҳолати тўғрисида фуқаро муҳофазаси штабига хабар берилди. Жабрланувчиларни санитар пост ходимларига биринчи тибий ёрдам кўрсатиш учун топширилди.

Шундан сўнг Тошкент шаҳар ФВБ ёнгиги ўчириш бўлинмалари етиб келиб ўзларининг маҳсус техника, куч ва воситалари орқали обьектда шарти ёнгигини ўчириши ўз назоратига олишиб, тўлиқ бартараф этдилар.

Якуний босқичда фуқаро муҳофazasi шахsий tarkipida иштирокчilari шtab oлдида saf tortishi. Bажарилган ишлар муҳокama қилиниб, келгусида содир бўлиши мумкин бўлган favқulodda vaziyatlarning oлдинi олиш va uning oқiбатlari бартараф этиши борасида муҳим vazifalar belgilab olinidi.

**Солижон ЗОИРОВ,
“Xabar” мухбири**

CRM

МИЖОЗЛАР БИЛДИРУУ МУНОСАБАТЛАРНИ БОШКАРИШ

Ёки CRM тизимларини жорий қилиш учун нималарни билиш керак?

Замонавий бозор бизга товар ва хизматларни танлашда чеккенесиз имкониятларни тақдым этады. Муаммо шундаки, ҳозирда барча товарлар ва хизматлар таҳминан бир хил. Уларнинг орасидаги муҳим фарқларни топиш жуда кўйин ва кўпинча улар мижозни умуман безовта қиласади.

Бундай шароитда рақобат кураши, айниқса, кескин тус олади. Янги мижозларни жалб қилиш катта пул тараб қиласди, лекин улар жалб қилингандан сўнг, уларни сақлаб қолиши зарур. Мижозни мамнун қилиш ва у билан муваффақиятли ҳамда узок муддатли муносабатларни ўрнатиш лозим. Ҳеч бўлмагандан, компанияяга мурожаат қиласанидан ёки маҳсулот сотиб олганидан кейин норози бўлмаслигига ишонч ҳосил қилиш керак. Битта норози мижоз компанияяни яна ўнлаб потенциал мижозлардан маҳрум қилиши мумкин. Хўш, қандай қилиб мижоз билан яхши муносабатларни ўрнатиш керак? Қайтарэдда уни сақлаш қолиша ва рақобатда ютиб чиқиш лозим? Маҳсулотни қайта сотиб олиши учун уни қандай қизиқтириш керак?

CRM тизимини жорий этиш ушбу муаммоларни ҳал қилишга ёрдам беради. Шуни таъкидлаш керак, тизими жорий этишининг ўзи сеҳри таёғчага айланмайди, унинг ҳаракати билан мижозлар дарҳол қоникиш ҳосил қилиб, бутун компаниянгизга ёки хусусан маҳсулоти содик бўлиб қолмайди. CRM ўзлаштирилиши кепак бўлган воситадир.

CRM тизимлари - мижозлар ва транзакциялар тўғрисидаги маълумотларни тартибга солади, мижоз билан ўзаро муносабатлар тарихини сақлайди, барча хатлар ва кўнғироқлар ёзувларини тизимлаштиради ва ишни автоматлаштириди: шаблон бўйича ҳужжатлар ва ҳисоботларни яратади, вазифаларни белгилайди, муддатлар ҳақида огохлантиради ва бошқалар.

Ҳозирги вақтда ҳар қандай компанияяни замонавий CRM тизимларини жорий қилиш зарурати мавжуд. Кўпгин ташкилотлар CRMни таъбиқ этиши бўйича ўз ечимларини тақлиф қилишади. Ҳар бир компания раҳбари олдида қайси CRM тизимини танлаш кераклиги ҳақида оғир савол туғлиди. Бунинг сабаби шундаки, биз (компания раҳбари ва ишчилари) CRM тизими ҳақида ҳеч нарсани тушиштанимизни тан олишдан уяламиш. Бу массалани муваффақиятли

амалга ошириш сири оддий ва тушишнарли: гапириш, сўраш, аниқлаш, оддий саволлар ва фикрлардан уялмаслик зарур - баъзида буларнинг орқасида энг керакли ва ягона муҳим жавобиширгандар бўлади.

■ **Биринчи савол.** Сиз ишлаб чиқувчимизиз ёки ишлаб чиқувчи ҳамкормисиз?

Мазкур саволга жавоб оидатда учта асосий вариантдан иборат бўлади:

- CRM тизимини ишлаб чиқувчилар - тўғридан тўғри CRMни ўйлаб топган ва ишлаб чиққан компаниялар. Улар юкори сифатли ҳақида кўриб чиқиши, энг малакали техник ёрдам кўрсатиш ва ваколатли ҳужжатларни топширишга қодир.

- Технологик маълумотга эга бўлган CRM тизимини ишлаб чиқувчиларнинг ҳамкорлари - асосий ечим учун ўз конфигурацияларини яратадиган, калит таслим асосида амалга оширадиган ва юкори сифатли ёрдам кўрсатадиган кучли эксперт компаниялар. Улар тизкора тақлифада хизматларнинг максимал сонини белгилашга ҳаракат қилишади, чунки бу уларнинг беосити даромадидир. Улар барча саволларга жавоб берадилар, амалга ошириш амалиётлари билан бўлишадилар, тақдимотларда хато қиласидилар. Ҳавфлардан: ортиқча нархлар, кераксиз хизматлар ва CRM провайдери билан шартномани бекор қилиш ҳавфи.

- Ҳар қандай бўлгарунгда эга CRM тизимини ишлаб чиқувчиларнинг ҳамкорлари - амалга ошириш хизматлари орқали пул ишловчи компаниялар (оддатда созлаш ва тақомиллаштиришсиз маслаҳат беришдан иборат). Оддатда булар "Биз ҳақимизда" узок тақдимотлари, мукаммал савдо усуллари ва бенуқсон ширин мулокот услугига эга бўлган энг ёрқин сұхбатдошлардир.

- **Аниқланиши керак бўлган иккичи савол.** Мавжуд маълумотларни қандай импорт қилишимиз мумкин?

Амалга оширишнинг асосий вазифаларидан бири маълумотларни эски маълумотлар базаларидан янгисига кўчиришdir. Баъзан, бу фақат ходимларнинг кўллари ва кучлари билан амалга оширилиши мумкин, лекин кўпинча жадваллардан ёки бошқа тизимлардан маълумотларни узатишни таҳминлаштириш мумкин.

- **Учинчий савол.** CRM тизимида

маълумотлар базаси қаерда сақлашади?

Тажриба шуни кўрсатади - ки, маълумотларни сақлаш жойи биз тасаввур қилганимиздан ҳам муҳимроқидир. Булутли тизимларнинг ҳавфсизлиги ҳақида доимо саволлар бўлган, аммо ҳозирда бозорда даҳшатли ҳолатлар мавжуд: масалан, маълумотлар базалари билан бир вақтда хизматларнинг ўчирилиши, маълумотлар базалари ва хорижий сотувчилар томонидан захира нусхаларини беришдан бош тортиш, маълумотларни олиш учун энг қиска вақтни ажратиш ва бошқалар. Шунинг учун, дарҳол ўзингизнинг маълумотларнинг сизга қанчалик очиқ бўлишини аниқлашингиз керак.

- Агар маълумотлар булатда сақланган бўлса, сиз унинг умумий ёки шахсий эканлигини, маълумотларни сақлаш билан қайди оператор ишлашини, қандай хатоликларга чидамлилигини, серверлар географик жойлашуви, захира нусхалари қандай амалга оширилишини ва улар қаерда эканлигини тушунишингиз керак.

- Агар маълумотлар серверингизда сақланган бўлса, серверга кўйилашадиган таълабларни, шунингдек, сиз ижара олган VPSда маълумотларни жойлаштириш имкониятини белгиланг.

- **Тўртингчи савол.** CRMга ким эгалик қиласди?

Қўринишидан, биз пулга сотиб олган ҳамма нарса қандайдир тарзда ўзимизни бўлиши керак. Аммо расмий равишда бу ҳар доими ҳам шундай эмас. Агар сиз доимий лицензияларни сотиб олсангиз, CRM сизга тегишилар. Тизимдан (SaaS) фойдаланиши ҳуқуқига обуна сотиб олган тақдирда, у сизга тегишил эмас, сиз ундан фақат олдиндан тўланган бошни даврида фойдаланасиз.

- **Бешинчи савол.** Маълумотлар ҳавфсизлиги қандай таъминланади?

Сиз маълумотлар ҳавфсизлиги билан боғлиқ ҳавотирларнингизни билдиришингиз ва қандай ҳимоя чоралари мавжудлигини сўрашингиз керак. Сотувчи сизнинг ҳақтиёжларнинг интилишиади. Бирок, баъзи модулларни ишлаб чиқиши мақсадга мувофиқ эмас - ахир, улар тайёр, тасдиқланган ва мукаммал бирлаштирилган.

- **Ва энг муҳими, ҳеч қандай CRM тизими (ҳар қандай бизнес дастури каби) биринчى дакиқадан бошлаб фойдаланувчиларга қуай бўлмайди.**

Ушбу саволларга жавоб топган компанияяни раҳбари ўз танловига ишонч ҳосил қиласди.

- ✓ кириш ҳуқуқини ходимнинг ролига қараб ажратиш;

- ✓ ҳаракатларни CRMда қайд этиш ва журнални сақлаш.

Агар сизга ҳавфсизлик учинчи томон ечими (плагин ёки ўрнатилган тизим) томонидан таъминланганлиги айтилса, эхтиёт бўлинг: сотувчи учинчи томон дастурлари учун жавобгар эмас ва сиз қўшимча заиф ҳаволани оласиз. Шунинг учун, сотувчи олишдан олдин, ҳавфсизлик биринчичи навбатда сиз таъланган маълумотларни сақлаш моделига ва курилган IT-архитектурасига боғлиқлигини аниқ тушунишингиз керак.

- **Олтинчичи савол. Техник ёрдам қандай ташкил этилган?**

CRM тизимини техник ёрдам-куватлаш бошқа бизнеснинг узлукиси ишлаши учун жавобгардир, шунинг учун уюкори сифатли бўлиши керак, яъни тез ва пуллик (устивор ёрдам-куватлаш линияси) ёки бепул, бироқ секин.

- **Еттингичи савол. CRM қанчалик кенгайтирилиши мумкин?**

CRM сизга керакли ёзувлар сонини бажара оладими ёки йўқми, янги ходимларни кўшиши қанчалик осон ва у қанчалик тез ишлашини билиб олинг.

- **Саккизинчичи савол. Янгиланишлар қандай ташкил этилган?**

Янгиланишлар CRM тизими доимий равишида ривожланиб бораётгандан далолат беради ва сотувчи унинг ривожланишининг ҳаётлигига вола бўларни таъкидлашади. Бирок, баъзи модулларни ишлаб чиқиши мақсадга мувофиқ эмас - ахир, улар тайёр, тасдиқланган ва мукаммал бирлаштирилган.

- **Тўққизинчичи савол. CRMда қандай интеграциялар мавжуд?**

Кўпгина CRM ишлаб чиқувчилари компанияяни ҳаётликларини тўлиқ қондириш учун кўплаб функцияларни битта ечимда бирлаштириб, тизимнинг универсаллигига интилишиади. Бирок, баъзи модулларни ишлаб чиқиши мақсадга мувофиқ эмас - ахир, улар тайёр, тасдиқланган ва мукаммал бирлаштирилган.

- **Ва энг муҳими, ҳеч қандай CRM тизими (ҳар қандай бизнес дастури каби) биринчى дакиқадан бошлаб фойдаланувчиларга қуай бўлмайди.**

Ушбу саволларга жавоб топган компанияяни раҳбари ўз танловига ишонч ҳосил қиласди.

Алишер РАХИМОВ,

"Ахборот технологиялари ва ахборот ресурсларини ривожлантириш маркази" ДУК норматив-техник ҳужжатларни ишлаб чиқиши бўлими бошлиги

ПОДПИСАН МЕМОРАНДУМ МЕЖДУ МИНИСТЕРСТВОМ ИКТ И НИИЭТ КОРЕИ

развитие цифровизации в Узбекистане, развитие искусственного интеллекта и дальнейшее сотрудничество в сфере ИКТ.

ЗАПУСТИТЬ СЕРВИС «ЦИФРОВОГО ПАСПОРТА» В СМАРТФОНЕ МОГУТ УЖЕ В ИЮЛЕ

Мининфоком подготовил законопроект о создании «цифрового паспорта гражданина» в формате мобильного приложения.

Документ, опубликованный на портале СОВАЗ, предлагает провести в Ташкенте эксперимент. В его рамках госучреждения, банки, страховые компании, ж/д и авиакассы, гостиницы и другие организации откажутся от обязательного требования бумажных удостоверений личности.

Вместо них можно будет предъявлять их цифровые версии в специальном приложении OneID Mobile. По юридической силе они будут равны своим физическим аналогам.

Через приложение предлагается сделать доступными следующие документы:

- паспорт гражданина Узбекистана;
- национальное водительское удостоверение;
- свидетельство о регистрации транспортного средства;

- свидетельство о рождении;
- свидетельство о регистрации брака;
- сертификат о вакцинации от COVID-19;
- кадастровый паспорт;
- диплом о высшем образовании;
- атtestat об окончании среднеобразовательного учреждения.

Пользоваться OneID Mobile смогут граждане Узбекистана, достигшие 16 лет и получившие удостоверение личности. Для проверки подлинности сведений будет использоваться QR-код, генерируемый в приложении.

Интернет-трафик, используемый OneID Mobile, не будет тарифицироваться операторами.

Эксперимент продлится с 15 июля 2022 по 1 декабря 2023 года. На основании результатов Мининфоком внедрит практику «цифрового паспорта» в остальных сферах и регионах Узбекистана.

Обсуждение законопроекта продолжается до 8 июня.

ОТКРЫТ ПРИЁМ ЗАЯВОК НА НОВУЮ ВОЛНУ ИНКУБАЦИИ И АКСЕЛЕРАЦИИ TUMARIS.TECH

Начинается приём заявок на онлайн-программы инкубации и акселерации Tumaris.Tech для женских стартапов из Центральной Азии. Об этом пишет пресс-служба IT Park.

Главная цель программ — поддержка развития технологических стартап-проектов, созданных женщинами, на разных этапах. В их рамках участниц ждут:

- образовательные и стратегические сессии с международными экспертами;
- трекерство с обученными специалистами;
- курсы финансовой грамотности;
- воркшопы по ораторскому искусству и тайм-менеджменту;
- консультации по интересующим вопросам;

возможности нетворкинга среди стартап-сообщества.

Программы инкубации и акселерации начинаются 4 июля. Занятия рассчитаны на три месяца и будут проводиться в онлайн-режиме на русском языке. В конце программы участницы представят свои проекты инвесторам и крупным игрокам на Demo Day.

Создательницы лучших проектов получат приглашения на международную выставку стартап-проектов в Ташкенте. Также самые перспективные стартапы получат доступ к инвестиционной площадке, где смогут найти партнёров для реализации планов.

Регистрация на программы продлится до 26 июня.

В УЗБЕКИСТАНЕ ЗАРАБОТАЕТ ИНТЕГРАЦИОННАЯ ФИНТЕХ-ПЛАТФОРМА ДЛЯ БИЗНЕСА

UZCARD и группа компаний «Иннотек» договорились о совместном использовании Универсальной интеграционной платформы в Узбекистане.

Стороны подписали соответствующее соглашение 26 мая в ходе международного ПЛАС-форума в Ташкенте. Проект будет уникальным для рынка Узбекистана и даст местным игрокам возможность эффективного развития в финтех-сфере.

Универсальная интеграционная платформа представляет собой экосистему для взаимодействия узбекистанских компаний и организаций в режиме одного окна. В ней входят все востребованные услуги, а участники смогут работать по общим правилам и стандартам.

В Узбекистане нет подобных решений, подчеркнул гендиректор UZCARD Фаррух Зияев. По его словам, сервис позволит компаниям Узбекистана гибко реагировать на пользовательские запросы в условиях быстро меняющегося рынка и требований бизнеса.

В США НА ФОНЕ ДЕФИЦИТА РАБОЧИХ ВЫРОС СПРОС НА ПРОМЫШЛЕННЫХ РОБОТОВ

Спрос на промышленных роботов в США в первом квартале увеличился на 40%. Это рекордный показатель роста, сообщают Wall Street Journal.

Объём заказов в 2021 году составил \$1,6 млрд., впервые после нескольких лет снижения показав рост — сразу на 22%. Интересу к робототехнике способствуют рост зарплат и нехватка работников, усугубляемая положением с COVID-19.

В предыдущие годы, когда приток рабочей силы был высоким, американские компании меньше интересовались роботизацией производства. США отставали от Японии, Южной Кореи и Германии по числу роботов на 1000 работников.

Если прежде основную часть спроса для поставщиков роботов обеспечивали автопроизводители, то в 2020–2021 годах на них пришлось менее половины заказов. Зато увеличилась доля таких секторов, как фармацевтика и пищевая промышленность.

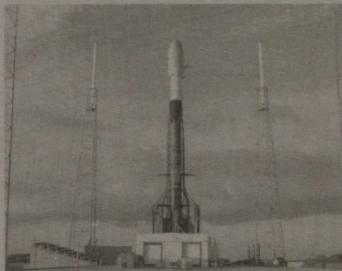
«Роботами всё проще пользоваться», — заявил глава американского подразделения японского производителя роботов Fanuc Майкл Чикко. — «Раньше компании думали, что автоматизация — это слишком дорого или слишком сложно».

АРМАНИСТОННИНГ ИЛК СУНЬИЙ ЙҮЛДОШИ ФАЗОГА ОЛИБ ЧИҚИЛДИ

2022 йилнинг 25 май куни Еревan вакти билан соат 22:35да АҚШнинг Кавказ мурасидан старт берилган SpaceX компаниясининг Falcon 9 ракетаси илк арман фазовий йўлдошини Ер орбита тасига олиб чиқди.

Бош вазир Никол Пашиняннинг таъкидлашича, Арманистоннинг "Геокосмос" давлат компанияси ва Испаниянинг Satlantis компанияси хамкорлигига Кавказ мамлакатининг илк сунъий йўлдоши яратилиган.

ХIAOMI РАҲБАРИ ҚАЙСИ СМАРТФОНЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИ?

Xiaomi раҳбари Лэй Цзюн Weibo (Хитой ижтимоий тармоғи)да ўзи фойдаланаётган смартфонларнинг суратларини хўйлади — тўлғота смартфон.

Цзюн ўз постида шундай ёзди: "Эхтимол пайкаргандирсиз, Weiboда пост жойлашда ҳар хил смартфонларни ишлатаман. Баъзилар телефонларими тез-тез алмаштишимдан шубҳада. Аслида улар ёнимда, столимда турибди, шунчаки қайси бири кўлимга илашса, шунисини ишлатаман".

Цзюннинг столидаги смартфонлар — Xiaomi 12, Xiaomi Mi 11 Ultra, Redmi Note 11T Pro ва Xiaomi Civi. Яъни ҳаммаси компаниянинг ўзи ишлаб чиқкан смартфонлар.

CHROME ФОЙДАЛАНУВЧИЛАРИ УЧУН ЯНГИ ХАВФ ПАЙДО БЎЛДИ

Red Canary компанияси Chrome браузеридан фойдаланувчилар учун янги

таҳдид пайдо бўлганидан огоҳлантириди.

Сўнгги ойларда бутун дунё бўйлаб ChromeLoader зарапли дастури фаоллашган, у Google браузери созламаларини шунчалик ўзгартирив ташпайдики, оқибатда кидирув натижалари қаторида шубҳади дастурлар, фирибгарлик акциялари, "капталар учун" сайтлар ва бошқа ножоиз контентларга ҳавола (линк)лар аралашиб чиқиб келади.

Кидирув натижаларини соҳталаштирган ҳақерлар фойдаланувчиларни қайта мансизлаш орқали пул ишлашади: шериклик дастурларидан ўз улушларини олиб туришади.

STARLINK ЭНДИ БАРЧА ҚИТЪАЛАРДА ИШЛАЙДИ

Starlinkнинг юқори тезлик ва кенг по-лосали интернети бу борада муаммоли саналган худудлар — Нигерия ва Мозамбикда ҳам хизмат кўрсатишни бошлади. Шу таріқа сунъий йўлдоши интернет Ер юзининг барча қитъаларига етиб борди.

Бирор Африка давлатларида Starlink жуда оммалашиб кетиши сўроқ остида. Зоро, ойига 110 долларлик тўлоқ ва 600

долларлик тўпламни сотиб олиш ҳар қандай африкаликтининг ҳам чўнгати кўтарилишига тайин.

ALIBABA БИРИНЧИ ЧОРАКНИ ЗАРАР БИЛАН ТУГАТДИ

Alibaba 2022 йилнинг биринчи чоригини 2,9 миллиард доллар зарар билан якунлайди. Бу бир йил аввал кўрилган зарардан 140 фоизга кўпdir. 31 марта якунлганнинг молиявий йил компаниянинг 7,4 миллиард доллар соф фойда кеттириди, бу ўтган йилдан уч барабар камдир.

Бош директор Дэниел Чжан паст на-тижаларни Хитойнинг айрим худудларида жорий этилган қатъий қарантин таъсири билан изоҳлади. Коронавирус оқибатида таъминот занжира узилган ва сотиб олиш фаоллиги пасайган.

Халқаро ҳаёт

ТУРКИЯНИНГ ХАЛҚАРО НОМИ ЎЗГАРДИ

Туркиянинг халқаро миқёсда тан олинган расмий номи Türkiye тарзида ёзиладиган бўлди. Мамлакат ташкил ишлар вазирин Мавлуд Човушѓели бу борада БМТга расмий сўрўн йўллаганини мъялум қилди.

Эндиликда халқаро миқёсдаги расмий хуҷожатлардан Türkiye истилохи қўлланади, Turkey, Turkei, Turquie каби атамалардан воз кечилади.

МАЙМУН ЧЕЧАГИДАН БИРИНЧИ ЎЛИМ ҲОЛАТИ ҚАЙД ЭТИЛДИ

Маймун чечагидан биринчи ўлим ҳолати Нигерияда қайд этилди, 29 май куни бу ҳақда мамлакат касалликлар профилактикаси ва назорати маркази (NCDC) баёнот берди.

"2022 йилнинг 29 май санасида мамлакатнинг 9 штатида 21та касалланиш ҳолати қайд этилди. Йўлдош касалликлар кузатилган, иммуносупрессив дориларни қабул қилган 40 ўшли бемор вафот этган", — дейилади хабарда.

ЖАР ИМО-ИШОРАЛАР ТИЛИГА ДАВLAT ТИЛИ МАҶОМИНИ БЕРДИ

Жанубий Африка Республикаси президенти Сирил Рамафоса мамлакат парламенти конституцияга киритган ўзгаришларни тасдиклиди, унга кўра, жанубий африкаликларнинг имо-ишоралар тили давлат тили маҷомомига эга бўлди.

ЖАР — давлат тиллари сони бўйича рекордчилардан саналади. Энди упарнинг сони 12 тага ётди. Имо-ишоралар тилидан ташқари, африкаанс, инглиз, жанубий ндебеле, сото, шимолий сото, свази, тсонга, тсвана, венда, коса ва зулу тиллари давлат тили мақомига эга. Кўшини Зимбабведа ҳам имо-ишоралар тили давлат тили ҳисобланади.

УКРАИННИ ТАРК ЭТГАНЛАР СОНИ 7 МИЛЛИОНГА ЯҚИНЛАШДИ

БМТнинг Қочқинлар масалалари бўйича олий комиссари бошқармаси маълумот берисича, Украина тарк ишларни ҳаракатлар бошланган 24 февралдан бўён 6 801 987 киши тарк этган.

Украиналик қочқинларни қабул қилган мамлакатлар:

- Полша — 3 627 178
- Руминия — 989 357
- Россия — 971 417
- Венгрия — 682 594
- Молдавия — 479 513
- Словакия — 461 164
- Беларус — 30 092

Статистикада фақат Украина билан чегарарадош мамлакатлар кўрсатилган (кейинчалик бошқа мамлакатларга йўл олган қочқинлар ҳам бор).

Эълон!

"МАТБУОТ ТАРҚАТУВЧИ" АК АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Компания 2022 йил 29 июн куни акциядорларининг навбатдаги умумий йигилиши ўтказилишини маълум қилади. Йигилиш Тошкент шаҳри, Амир Темур 1-тор кўчаси, 2-уйда, компания маъмурй биносида соат 11.00да ўтказилиди. Йигилиш қатнашчиларини рўйхатга олиш соат 10.00дан амалга оширилади.

Умумий йигилиш кун тартибида кўйидаги масалалар киритилган:

1. Умумий йигилиш регламентини тасдиклиш.
2. Кузатув кенгашининг 2021 йил фоалияти хисоботи.
3. Компания Бош директорининг 2021 йил якуни бўйича хисоботи.
4. Компаниянинг 2021 йил якуни бўйича хисоботини, бухгалтерия баланси, фойда ва зааралар хисобварағини тасдиклиш.
5. Тафтиш комиссиясининг 2021 йил бўйича хисоботини эшитиш.
6. 2021 йил якуни бўйича ташкил аудит хулосасини эшитиш.
7. 2021 йил молия-хўжалик фаолияти якуни бўйича соф фойдани тақсимлаш.
8. "Матбуот тарқатувчи" АК Бош директорини сийлаш.
9. 2022 йилда мажбурий ташкил аудиторлик текширувани ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини тасдиқлаш ва ушбу ташкилотнинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳам миқдорини белгилаш.
10. Компания аффилланган шахслари билан келгусида компания томонидан кундалик хўжалик фаолияти жараёнида акциядорларнинг кейнинг йиллик умумий йигилишигача бўлган даврда тузилиши мумкин бўлган битимларни маъкуллаш тўғрисида.

ПЕШҚАДАМ АЛОҚАЧИ

Шоғиркон туманинадаги Назаробод қишлоғида туғилиб ўстган Рамазон Адизовнинг ёш қалбидаги алоқа соҳасида ишлаш орзу-истаги у ҳали ўрта мактабда ўқиб юрган кезларидаётк куртак ота бошлаган эди.

Мактабни битир-ди-ю ҳужжатла-рини ҳеч иккиланмай Тошкент алоқа политех-никиумига тошириди ва қа-бул имтиҳонларидан му-вафакиятли ўтиб олди. Орадан уч йил тутча эса алоқа иншотлари техники мутахассислигини эгалла-ган Р. Адизов Шоғиркон тумани электралоқа кор-хонаси (ҳозирги туман телекоммуникациялар боғламаси)да 4-даражали электромонтёр сифатида иш фаолиятини бошлаб юборди.

- Мехнат фаолиятим-нинг дастлабки даврида менга илк сабоқни берган, тўгри ўйл-йўриқ кўрсат-ган раҳматли устозларим - туман боғламасининг ўша пайтдаги муҳандислари Жаббор Бозоров, Амон Нар-зуллаев, Ҳазрат Ҳайдаров-ларни аспо унугтмайман. Уларнинг пок руҳлари ол-дида мудом таъзимдаман, - дейди Рамазон Адизов.

Гарчи у телекоммуни-кация боғламасидаги хиз-мат тақососи билан маъ-лум муддат телеграфчи, кабел кавшарлочи, стан-ция ва линия кабел иншо-отлари участка бошлиги, ТТБ етакчи муҳандиси вазифаларида ишлаган бўлса-да, фаолиятининг асосий қисмини ўзи меҳр кўйган электромонтёрлик касбига бағишлади. Шу касб туфайли жамоада обрў-эътибор қозонди, сожа раҳбарияти назарига тушди.

- Боғламамида бутунги кундан 27 нафар электро-монтажи ишлайди, - дейди туман ТБ бошлиги Акмал Ражабов. - Айниқса, 6-да-ражали электромонтёрлар зиммасида жуда катта масъулият бор.

ТТБ бошлиги касб ма-съулиятини бежиз тил-га олиб ўтгани йўқ, ал-батта 6-даражали элект-ромонтёрнинг лавозим мажбуриятларини ўз ичи-

га олган бир қатор усту-вор вазифалари борки, уларнинг ўз муддатидаги ва сифатли ижросисиз жойларда алоқа хизмати кўрсатишда кутилган натижага эришиш кўйин. Бутунги кунда туман ТБнинг станция иншо-отлари гурухи 6-даражали электромонтёри бўлиб ишлаётган Рамазон Адизов ҳам, ушбу гурух тарки-бида фаолият кўрсатиб келаётган, алоқа соҳасида узоқ йиллик иш тажри-басига эта Лайло Барноева ва бошқалар буни яхши билишади. Шу боис, ишга сидқидилдан ва астой-дил ёндашишади. Кей-инги пайтда коммутация курилмаларида йиллик профилактик ишларни бажариш режасига биноан олиб бораётган техник тадбирларда бирор бир камчилик ёки узилишга йўл кўйилгани йўқ. Фуқа-ро ҳимояси ускуналарини узлуксиз ва техник мезъёларда ишланишини таъминлашади, эҳтиёт қисмлардан тежамкорлик билан фой-даланиш, ҳар кунги 1084 ва 1086 ҳизматларига тушадиган шикастланишларни белгиланган муддатларда ҳудудий электромонтёрлар билан бирга тузати-лишини назорат қилиш ва бошқа бир қатор ишлар станция иншо-отлари гу-рухи электромонтёrlари зиммасидаги вазифалар-

дан ҳисобланади

Эътиборлиси, Рамазон Адизов ва меҳнатсевар сафдошлари ушбу вази-фалар ижросига виждан ёндашиб, туман марка-зидаги корхона-ташки-лотлар ва аҳоли истиқо-мат жойларидаги сифатли алоқа хизматининг ўйга қўйилишига салмоқли ҳисса кўшиб келишмоқда. Ахборот технологиялари асрода эса алоқа хизмати кўрсатиш сифатининг давр талаблари даражаси-да бўлиши бугун ҳар қа-онгидан кўра долзарб ва мухим аҳамияти касб этади.

- Жорий йилда нишон-ланган анъанавий касб байрами - Алоқачилар куни арафасида саҳнанинг том маънодаги фидойи вакилларидан бири Ра-мазон Адизовнинг аҳил оила аъзолар, ҳамкасб дўстлари ва барча якнила-ри қалби чексиз қувонч-га тўлди. Мамлакатимиз алоқа тизимишнинг бир гурух пешқадамлари қато-ри куттуғ сана муносабати билан ҳикоямиз қаҳра-мони ҳам "Ўз қасбининг устаси" белгиси билан тақ-дирланди. Бу күшхабардан, айниқса, Рамазон аканинг 86 ёшни қаршилаган пад-дари бузрукори Изом ота қалбини фарҳ-иiftixor ва шукроналик ҳис-туйгу-лари қамраб олгани рост. "Эл-юртимиз тинч, ҳа-ётимиз фаронов бўлсин, - дейди отахон дуога қўл очаркан. - Мамлакати-мизнинг турли соҳалари ранақи йўлида меҳнат қилаётганлар сафи тобора кенгаяверсин".

Она юртимиз - жо-нажон Ўзбекистонимиз Мустақиллигининг мубор-з 31 йилиги арафаси-даги бундай эзгу тилаклар шак-шубҳасиз ижобат бўлғусидир.

Асқар ИСТАМОВ,
"Xabar"ning Бухоро
вилоятидаги мухбiri

Эълонлар!

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигининг 2021 йил 10 декабрдаги 188-Ф-сонли фармой-ишига асосан "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳаси тарихи ва мероси" жамо-ат фонди хисоб рақамига 2022 йил 31 майда "Radioaloqa, radioeshittirish va televideenie markzasi" DUK томонидан 10 000,0 минг сўм ҳомийлик пули келиб тушди. Мазкур маблағ "Алоқа ва ахборотлаштириш соҳаси тарихи ва мероси" жамоат фонди ҳамда Алоқа тарихи музейининг 2022 йил учун тасдиқланган смета харажатларига йўналтирилади.

Саттаров Абдурахман Джалиловичга 2021 йил 15 декабрда Ўзбекистон Республикаси Транспорт вазирлиги Тошкент шаҳар транспорт бошқармаси томонидан берилган O'ZR № 007297 рақамли шаҳар ўйловчилар транспортидан бепул фойдаланиш Гуво-номаси ўйқолганилиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Назорат

МОБИЛ РЕПИТОР ҚУРИЛМАСИ ЭГАСИГА МАЪМУРИЙ ЧОРА ҚУЛЛАНИЛДИ

Тошкент шаҳар, Мирзо Улуғбек тумани, Буюк йўли кўчасида жойлашган "Медиапарк" бозорига радиоэлектрон восита (мобил репитор) ўрнатилган бўлиб, бу мобил алоқа компанияла-ри база станцияларининг сифатли ишлашига халақит қилиб келаётган эди.

"Электромагнит мослашув маркази" ДУК ҳамда "Ўзкомназорат" Тошкент шаҳар худудий инспекцияси томонидан бир неча бор радиоэлек-трон воситаси эгасига огоҳлантириш берилшига қарамай радиохалақитни бартараф этмай келган. Бу ҳолат мобил алоқа компаниялари база стан-цияларининг сифатли ишлашига халақит қилиб, абонентларнинг сифат бўйича мурожаатлари ортишига олиб келган.

Ўзбекистон Республикаси радиочастоталар бўй-ича Республика Кенгашининг 2011 йил 11 июлдаги 256-сонли қарорига асосан, мобил репиторлар 500 мВт.гача бўлган кувватда бошқа радиоэлектрон курилмаларга радиохалақит бермаслик ва бошқа радиоэлектрон воситаси аралашвидан ҳимояни талаб қиласлиларни шарти билан ишлатишга рұхсат этилган.

"Радиочастота спектри тўғрисида" ги қонун-га биноан радиочастота спектридан фойдала-нувчилари радиоэлектрон воситалар ва юкори частотали курилмаларни белгиланган нормалар ҳамда қоидаларга мувофиқ лойиҳалаш, куриш (ўрнатиш) ва ишлатишни амалга ошириш маж-буриятлари белгиланган. Қонунга кўра, аниқлан-ган бузилишларни бартараф этиш тўғрисидаги огоҳлантириш чоралари етарли бўлмаган ҳолатда айборд мансабдор шахслар ёки фуқаролар қонун ҳужжатларига мувофиқ маъмурй жавобгарлик тортиласди.

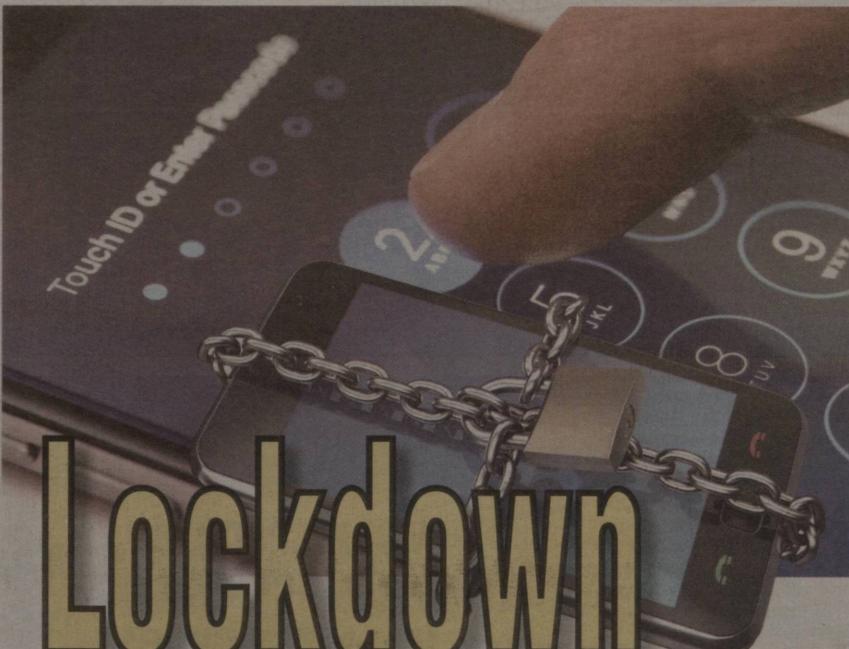
Мобил репиторлар ўрнатиш ва ундан фой-даланишини белгиланган қоидаларини бузган, мобил алоқа сифатига халақит беряётган шахста нисбатан Маъмурй жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 152-моддаси 1-қисмига биноан маъ-мурй жавобгарлик иши кўриб чиқилди.

Олимхўжа ФАНИЕВ,
"Ўзкомназорат" Тошкент шаҳар худудий инспекцияси бошлиги

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин

Ўзбекистон Республикаси ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги жамоати Тошкент ахборот технологиялари универ-ситети профессори

Хайрулла АРИПОВНИНГ
вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзола-рига чукур ҳамдадлик билдиради.

Lockdown

паролингиз хавфсизлигини таъминлайди

Ҳаммамиз магълум бир сабабларга кўра ўз телефонларимизни қулфлаштиришадиганда оидатланганимиз ва бунда турли усуллардан фойдаланамиз, лекин бу чораларнинг ҳаммаси ҳам бошқалари каби хавфсиз эмас.

Mасалан, юзни аниқлаш технологиясини алдаш сиз ўйлаганданда осонроқдирип. Айнан шу усууда қулфланган смартфон бегона одамнинг қўлида тасодифан очилиб кетиш ҳолати кимлардадир содир бўлганин аниқ. Ёки кўпчилик фойдаланадиган бармоқ изи билан телефонни қулфлаш методи ҳам баъзан панд берип қўйиши мумкин ва шу сабаб пайдо бўладиган кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олиш учун сизга “локдаун тартиби” керак бўлиши мумкин.

Androidни қулфлашдаги энг хавфсиз чоралар – бу пароллап, PIN кодлаш ва нақшли қулфлаш усулларидир. Локдаун тартиби ёкилганда эса юкорида унчалик хавфсиз эмас деб айтилган юзни, бармоқни аниқлаш технологиялари (ва агар ёкилган бўлса, Smart Lock ҳам ўчириб қўйилади) ва фақат нақшни чизиш ёки PIN кодни киритиш ёки паролни териш, қайси бири ўнатилган бўлса, ўша билан телефонни очиш мумкин бўлади.

Локдаун тартиби Androidнинг тўйқинчи ёки ундан юкори бўлган версияларида мавжуд ва ун Samsung Galaxy смартфонида ёкиш унун қўйидаги амалларни бажаришигиз керак.

■ Смартфонингиздан Settings (Созламалар) иловасига киринг ёки экран юқорисини пастга тортиш билан пайдо

бўладиган панелнинг ўнг юкори бурчагидаги тишили ғилдирак иконкасини босинг.

■ Созламалар ичидан Lock Screen (Экранни қулфлаш) бўлимига ўтинг.

■ У ердан эса Secure lock settings (Хавфсиз қулф созламалари)ни очинг. Унга киришда сиздан жорий PIN код ёки нақш қулфи ёки парол, қайси бирини ўрнатган бўлсангиз ўша сўралади.

■ Унга кирганингиздан кейин Show Lockdown option (Локдаун танловини кўрсатиш) функциясини ёқиб қўйинг.

Ана энди локдаун тартибини смартфоннинг ёкиш тутгасини босиб туриш билан чиқадиган менюдан топишингиз ва ёкишингиз мумкин.

Аввал айтилганидек, локдаун тартиби аввалдан ўрнатилган юз ёки бармоқ изини аниқлаш, шунингдек, Smart Lock билан қулфдан очиладиган методларни ўчириб қўяди ва телефонни очиш учун нақшни чизиш ёки PIN кодни киритиш ёки паролни териш керак бўлади.

Эслатма: локдаун тартиби “бир мартали” бўлиб, телефон локдаундан очиладиганда кейин у автоматик тарзда ўчиб қолади ва ундан яна фойдаланмоқчи бўлсангиз, уни ёкиш тутгасини босиб туриш орқали чиқадиган менюдан қайта ёкишингиз керак.

Китоб жавонингизга

“МАШАҚҚАТЛИ СЎҚМОҚЛАР”

Техника фанлари номзоди, доцент, истеъфодаги подполковник Холиқ Соатов кўплаб илмий мақолалар, ўкув қўлланмалар муваллифи сифатида ўқувчиларга яхши таниш. Зарнигорий тахаллуси остида ижод қиласидан бу инсон бадиий адабига ўйналишида ҳам кўплаб китоблар муваллифидир. Яқинда унинг “Машаққатли сўқмоқлар” деб номланган навбатдаги романни нашрдан чиқди.

Ушбу романда бир оиласидаги фожеали ҳаёт тасвириланиб, ундаги болаларнинг қўйин ёшликлари, атрофдагиларнинг меҳрибонларни ҳақида ҳикоя қилинади. Чин етим қолган норасидаларнинг ўз ёркин йўлни топишдаги ҳаракатлари тарихий воқеиликлар билан уйгунлаштирилган ҳолда баён қилинади. Бир вилоятнинг тўй маросимларидаги қизиқарли урф-одатлар тасвириланаиди. Асар қаҳрамонининг тинмай меҳнат қилиши, ўз устидаги ишларни, оддигина интилишлари туфайли эришган ютуқлари тараннум этилиб, қаҳватиқ турмуш зарбасига учраши ҳам батасифил ёритилади.

Эслатиб ўтамиш, Холиқ Соатовнинг шу кунгача чоп этилган “Тақдир сиртмоғи”, “Юлдузлар ёғудуси”, “Фоялар шодаси” бадиий асарлари китобхонлар томонидан илик кутиб олинган.

ДАФНА ЯПРОГИ МАШИНА КАСАЛЛИГИДАН ХАЛОС БЎЛИШГА ЁРДАМ БЕРАДИ

Кўпчилик одамлар машинада юрса, мазаси қочади, кўнгли айнийди, боши айланади, умуман, шунача касаллик аломатларини сеза бошлайди. Буни ҳал қилишининг оддий йўли бор.

Автомобил касаллигидан сақланиш учун машинагизда дафа япрагини олиб юринг. Дафна япраги бундай касалликка қарши курашда жуда фойдали, айниқса, узоқ йўлга чиққанди.

Япрагни шунчаки тил остига ташлақ олинг ва дарров ўзингизни яхши ҳис қиласиз. Бу усул ҳам катталарага, ҳам болаларга бирдай кўл келади. Ярим йўлда тўхтаб, дорихона қидириб юришга ҳожат қолмайди.

Xabar

MUASSIS

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AXBOROT TEKNOLOGIYALARI VA KOMMUNIKATSIALARINI RIVOLJANTIRISH VAZIRLIGI

Bosh muharrir:

Abdug'ani ABDURAHMONOV

Gazetaning O'zbekiston matbuot va axborot agentligi tomonidan 0016 raqami bilan 2013-yil 23-iyulda ro'yxatga olingan.

Tahrir Hay'ati:
Sherzod SHERMATOV (Hay'at raisi), Nazirjon HASANOV,
Kommuna IRISBEKOVA, Alisher FAYZULLAYEV,
Lutfullo TURSUNOV (Bosh muharrir o'rinnbosari),
Usmonjon YO'LDSHEV (Mas'ul kotib).

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariga qaytarilmaydi.
Muallifning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin.
Nashrimizdan ko'chirib bosilganda "Xabar" dan olinganligi ko'rsatilishi shart

Gazeta sahifalarini tayyorlashda internet materiallaridan ham foydalanildi.
Bahosi kelishilgan narxda.

Gazeta "Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent shahri,
Buyuk Turon ko'chasi 41-uy.

G-659 sonli buyurtma.
Ofset usulida bosildi.
Qog'oz bichimi A-3, hajmi
2 bosma taboq. Adadi: 3163

MANZILIMIZ:

100000 Toshkent shahri,
Amir Temur 1-tor ko'chasi, 2-uy
(Mo'ljal Oloy bozori).
Telefonlar: 71-234-18-59, 71-234-18-31.

Faks: 71-234-17-91. E-mail: info@xabar.uz

Obuna indeksi — 228.

Gazeta tahririyat kompyuter
bazasida terildi va sahifalandi.

Dizayner: Asliddin BO'RIYEV.

Navbatchi: Usmonjon YO'LDSHEV.

ISSN 2010-6424

Bosishga topshirildi — 17 °°
Bosishga topshirish vaqt — 24 °°